

Vanligt med utländsk bakgrund bland unga män som skjuter

Grafik: Jonas Andersson

UPPDATERAD IGÅR PUBLICERAD IGÅR

Unga män med invandrarbakgrund står till största delen bakom vågen av skottlossningar.

Av 100 personer som knyts till mord och mordförsök med skjutvapen har 90 minst en utlandsfödd förälder, visar DN:s granskning.

– Gatugäng uppstår i vissa områden. De flesta som bor där har utländskt påbrå, kommenterar forskaren Amir Rostami.

Lasse Wierup

Skriv ut [Rätta artikel](#) [Spara artikel](#)
Senaste i ämnet [Männen som skjuter](#)

1.

IGÅR

Frukta inte fakta om brottslingars bakgrund

2.

IGÅR

Så vill politikerna bryta utvecklingen

3.

2017-05-17

Titta inte bara på gängen

DN har kartlagt 53 dömda och 47 misstänkta gärningsmän i utredningar om skottlossning på allmän plats sedan 2013.

Huvuddelen är 90-talister, varav många bor kvar hemma. Dagligt cannabisbruk är vanligt. Bara fyra av tio kan knytas till vinstgivande organiserad brottslighet.

ANNONS:

Kartläggningen visar också att en klar majoritet av gärningsmännen har rötter i utlandet. Med hjälp av folkbokföringsuppgifter och andra källor har DN undersökt männens härkomst. 90 av de 100 har en eller två föräldrar som invandrat till Sverige. Ungefär hälften av dessa har själva kommit hit som unga, medan övriga är födda i landet.

Eftersom upplklaringsprocenten för skjutvapenrelaterat våld är låg – för mord cirka 30 procent – är mörkertalet stort. Nedlagda fall där det funnits misstänkta som avförts ingår exempelvis inte i DN:s kartläggning.

Bilden är ändå välbekant för polisen.

– Det vi ser är ju en integration som vi inte kan vara nöjda med. Detta är en större samhällsfråga än för bara vår myndighet.

Det säger Linda Staaf, chef för Nationella operativa avdelningens underrättelseenhet. Förklaringen ser hon i en negativ samhällsutveckling i många av de områden där nyanlända fått bostäder.

– De utsatta områdena har blivit alltmer isolerade från det övriga svenska samhället. Och här finns tyvärr många kriminella nätverk som plockar upp de yngre och får dem att känna att de är någon, fortsätter Linda Staaf (bilden).

[Läs mer: Unga, oorganiserade och bor kvar hemma – de ligger bakom den nya mordvågen](#)

Sociologen Amir Rostami vid Stockholms universitet, som är tjänstledig från Polisen, studerar just nu vad som utlöser skjutvapenrelaterat våld. Även han konstaterar kopplingar mellan bostadsområdets karaktär och brottslighetens art.

– Det är ett faktum att fenomenet gatugång och våld uppstår i vissa områden, och de flesta som bor där har utländskt påbrå, säger han.

[Läs mer: ”Det har blivit trendigt att skjuta”](#)

Samtidigt har många invånare i utsatta områden faktiskt fått det bättre. Som DN tidigare berättat konstaterar Statistiska centralbyrån sjunkande arbetslöshet och bidragsberoende samt höjd utbildningsnivå i bland annat Tensta, Rinkeby, Biskopsgården, Gårdsten och Rosengård.

Ändå är det just från den typen av områden som nästan hälften – 48 stycken – av de 100 männen kommer.

– Integration är bara en faktor i sammanhanget. Att familjer är dysfunktionella och saknar de rätta verktygen ser vi ofta, liksom att det kan finnas psykisk ohälsa som inte blivit diagnostiserad. Men mer forskning behövs för att vi ska kunna bli mer träffsäkra i vår problembeskrivning, kommenterar Amir Rostami.

En annan tänkbar förklaring är variationer över tid inom den del av befolkningen som har utländsk bakgrund. DN:s granskning visar tydliga skillnader mellan olika invandrargrupper och hur länge dessa vistats i landet.

Finländare, vilka länge stått för en stor del av invandringen och tidigare varit överrepresenterade i Brottsförebyggande rådets brottsstatistik, saknas helt bland de 100. Latinamerikaner, som på 70-talet utgjorde en stor invandrargrupp, är endast representerade i tre fall. Personer från Balkan var från mitten av 80-talet och tjugo år framåt den enskilt största gruppen – men bara fem män med denna bakgrund återfinns på listan.

[**Interaktiv grafik: Här är männen som skjuter**](#)

En övervägande majoritet, cirka 80 procent, har i stället rötter i de områden i Mellanöstern respektive norra Afrika varifrån de stora grupperna av nyanlända kommit de senaste tjugo åren. Irak, Iran, Libanon, Turkiet, Somalia och Eritrea är särskilt vanligt förekommande. Däremot har inte en enda av personerna varit asylsökande vid brottstillfället.

– Den här bakgrunden ligger väl i linje med en undersökning av medlemmar i kriminella nätverk som jag och andra tidigare genomfört, kommenterar Amir Rostami.

Siffror från Statistiska centralbyrån visar att det är nyanlända från just dessa regioner som ligger särskilt lågt när de gäller sysselsättning och skolresultat. För vuxna somalier har till exempel andelen arbetande länge understigit 30 procent.

Jan Ekberg, professor i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet i Växjö, forskar på integration ur ett ekonomiskt perspektiv och har gjort statistiska uppföljningar av olika invandrargrupper. Slutsatsen är – föga förvånande – att jobb är det allra viktigaste för att undvika kriminalitet.

– Förutsättningarna för att även de nya grupperna ska komma in i samhället är att de får tillgång till arbetsmarknaden. Det tog lite extra tid för den latinamerikanska gruppen, och så kan det bli även nu.

Jan Ekberg ser en särskild utmaning i att utbildningsnivån generellt är lägre bland dem från Afrika och Mellanöstern.

– Det ställer större krav på utbildningsinsatser och man har inte hur lång tid som helst på sig. Om ett utanförskap väl etablerats krävs det väldigt mycket för att åstadkomma positiva effekter.

[Läs mer: Lyft för utsatta områden – fler i arbete och mindre ohälsa](#)

ANNONS:

DN:s granskning visar slutligen att män med utländsk bakgrund är starkt överrepresenterade även bland offren. Av 31 dödade och 21 skottskadade i de brottsutredningar som DN kartlagt hade det stora flertalet rötter i länder utanför Europa.

Brottsförebyggande rådet, Brå, ansvarar för den officiella kriminalstatistiken.

Under de senaste åren har Brå presenterat flera rapporter om brottsnätverk och vapenrelaterat våld. Härkomst har i dessa sammanhang inte studerats.

– Det har inte ingått i det uppdrag som vi fått från regeringen, berättar Lars Korsell, som tillsammans med Daniel Vesterhav ansvarar för rapporten ”Kriminella nätverk och grupperingar” från 2016.

Brås generaldirektör Erik Wennerström öppnar nu för att det skulle kunna bli aktuellt att ta in även denna variabel i kommande undersökningar:

– Jag tror man är något intressant på spåren om man vill studera de här cyklerna. Vi vet sedan tidigare att nyanlända generellt är överrepresenterade när det gäller brott, men hur lång tid tar

det innan detta mattas av? Vi försöker hålla koll på var det finns ett nytt kunskapsbehov, det här skulle kunna vara ett sådant.

[Läs mer: Så vill politikerna bryta utvecklingen](#)

Foto i text: TT

DN: s granskning.

DN har kartlagt 100 män som knutits till skottlossningar på allmän plats sedan 2013. Tre av fyra är födda på 1990-talet och många bor fortfarande kvar hemma. Två av tre är straffade för droganvändning, främst cannabis.

Bara 43 av de 100 männen har tidigare dömts för misshandel eller annan utövning av handgripligt våld. Ännu färre – 23 personer – har fällts för innehav av illegala vapen. I 16 av dess fall har brotten bedömt som grova.

ÄMNEN

- [Männen som skjuter](#)

Så här jobbar DN med kvalitetsjournalistik: uppgifter som publiceras ska vara sanna och relevanta. Rykten räcker inte. Vi strävar efter förstahandskällor och att vara på plats där det händer. Trovärdighet och opartiskhet är centrala värden för vår nyhetsjournalistik. [Läs mer här.](#)